

Til: Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

02.08.2013

Merknader til arbeidsgruppens rapport og innføring av land-for-land rapportering i Norge

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 07.05.2013, samt høringsnotatet med rapport fra arbeidsgruppen som har utredet krav til land-for-land rapportering i norsk lovgivning.

Innhold i rapporteringen

Forum for utvikling og miljø (ForUM) er svært positive til at arbeidsgruppen foreslår rapportering på andre indikatorer (investeringer, salgsinntekt, produksjonsvolum, kjøp av varer og tjenester, samt antall ansatte) enn bare innbetalinger (skatt og avgifter) til lands myndigheter. Dette har vi i tidligere høringsuttalelse argumentert for er viktig for å kunne sette tallene i en sammenheng, og finne ut om selskapene bidrar til kapitalflukt eller ikke. Det må dog klargjøres at rapporteringen skal gi oversikt over *samtlig*e investeringer, produksjon, skatter/innbetalinger, ansatte, kostnader og inntekter (ikke bare kostnader til kjøp av varer og tjenester, og inntekter fra salg, slik arbeidsgruppen har identifisert). Hvis man ikke ber om de totale tallene, mister man muligheten til å vurdere om f.eks. skatter og innbetalinger er i samsvar med totale inntekter/utgifter.

Det er også svært positivt at arbeidsgruppen inkluderer rapportering på datterselskaper, slik at selskapsstruktur blir tydelig og tilstedeværelse i skatteparadis satt i sammenheng med fordeling av inntekter og utgifter på ulike deler av et konsern.

Vi er imidlertid ikke fornøyd med at selskapene ikke skal innrapportere betalinger som er mindre enn 100.000 Euro. Selv om dette kanskje er smuler for selskaper i utvinningsindustrien, kan slike summer rekke svært langt i mange utviklingsland. Vi forstår at arbeidsgruppen har lagt seg på linje med EU-forslaget, men vi vil likevel anbefale at norske myndigheter fastsetter en lavere vesentlighetsgrense i det norske forslaget. Vårt opprinnelige forslag i forrige høringsrunde var en vesentlighetsgrense på 15.000 Euro.

Hvilke selskap skal omfattes av rapporteringen

Som ForUM også påpekte i forrige høringsrunde, mener vi land-for-land rapportering vil være fornuftig for alle sektorer for å øke åpenheten og forhindre kapitalflukt. Vi er derfor kritiske til at arbeidsgruppens mandat var avgrenset til å vurdere implementering for selskaper i utvinnings- og skogsindustrien. Vi vil fremheve at arbeidsgruppen er positiv til å utvide land-for-land rapporteringen til å gjelde øvrige sektorer, og anbefaler at finansdepartementet innarbeider dette i sitt lovforslag til Stortinget i høst. Dersom departementet mener at det er behov for mer utredning før man kan innlemme samtlige sektorer, bør dette arbeidet igangsettes umiddelbart, slik at man innen ett eller to år kan innføre uniform land-for-land rapportering for alle sektorer.

Validering, offentliggjøring og format på informasjonen

For at land-for-land rapporteringen skal bli et nyttig verktøy for åpenhet, er det avgjørende at informasjonen er avgitt fra styrende/ansvarlig enhet, korrekt (dvs. kontrollert av en uavhengig instans), og offentlig tilgjengelig. Vi støtter derfor arbeidsgruppens resonnement om at rapporteringen skal avgis fra styret, men vi mener informasjonen bør finnes som en del av regnskap/årsrapport, og ikke bare en separat rapport som legges ut på selskapenes nettsider. Ved å innlemme land-for-land rapporteringen i regnskapet

vil man automatisk sikre at informasjonen kontrolleres av en uavhengig instans. Dersom rapporteringen ikke gjøres som en del av regnskapet, må man lage egne revisjonsstandarder for rapporteringen, og dette virker unødvendig tungvint. Uten at informasjonen er revidert, vil man ikke kunne ha tillit til at oppgitte tall er korrekte, og man kan risikere at falske resultater undergraver lovgivningens troverdighet. For nærmere beskrivelse og argumentasjon av dette vil vi vise til Publish what you pay (PWYP) Norge sin høringsuttalelse, som vi stiller oss bak.

Informasjonen land-for-land rapporteringen fremskaffer bør også kunne finnes på tvers av selskaper, på ett sted, og i søkbart elektroniske format (database). Det er naturlig at dette er Regnskapsregisteret. Men for at informasjonen skal være offentlig tilgjengelig, er det viktig at norske myndigheter fjerner betalingsmuren og setter av ressurser til at informasjonen og søkemulighetene gjøres tilgjengelig også på engelsk.

Arbeidsgruppens rapport anbefaler ikke noe standard format for rapporteringen, med argumentasjon om at dette er et nybrottsarbeid som må «finne sin form i praksis». De anbefaler av samme grunn heller ikke revisjon på nåværende tidspunkt. Vi mener det trengs både et standardformat og revisjon for at informasjonen skal gi mulighet for sammenligning og være korrekt (jfr. tidligere avsnitt). PWYP har foreslått et standardformat som vi mener burde kunne brukes som utgangspunkt. Eventuelt bør Finansdepartementet utarbeide et standardformat som bedriftene kan bruke de første to årene, slik at selskapene slipper å famle rundt enkeltvis. Etter to år bør man være enige om et fast format som skal brukes av alle.

Evaluering

Vi støtter arbeidsgruppens forslag om at den norske land for land-rapporteringen skal evalueres før EU-forlaget skal revideres, noe som for øyeblikket er 3 år etter siste iverksettelsestidspunkt (som er max 2 år etter vedtak), så i praksis minimum 5 år fra dato som EU vedtar loven. Det vil være svært viktig at den norske ordningen er evaluert i forkant, for at erfaringene med rapportering på flere indikatorer kan brukes for å revidere EUs lovgivning mer i «norsk retning».

Vi er også enige med arbeidsgruppen i at evalueringen må vurdere både omfang (hvem som skal rapportere), innhold/format og verifikasjon. Når det gjelder størrelse på bedriftene som skal underlegges rapporteringsplikt, er forslaget fra arbeidsgruppen på linje med EUs foreslåtte lovgivning om netto omsetning/salgsinntekt på mer enn NOK 320 millioner (40.000 Euro), eller halvparten i balansesum (NOK 160 millioner). Denne grensen mener vi bør være lavere, særlig når rapporteringen skal gjøres gjeldene også for selskaper utenom utvinningsindustrien.

Ikrafttredelse

Arbeidsgruppens rapport sier ingenting om når LLR-regler i Norge skal tre i kraft. Vi ønsker derfor å minne om at Finansministeren har slått fast tidligere at land for land-rapporteringen skal starte opp 1.1.2014. Dette har forøvrig Stortingets utenriks- og forsvarskomite gitt sin tilslutning til ifm. behandlingen av Stortingsmelding 25 (2012-2013), «Dele for å skape», se Innst. 420 S (2012-2013).

Vi takker for anledningen til å komme med høringsinnspill og ser fram til videre dialog om forslaget.

Vennlig hilsen

Andrew Preston

Daglig leder

Forum for utvikling og miljø